

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

The State of the Teachers Performance According to Traditionally Professional Standard in Basic School under the Secondary Educational Service Office Area 33

ภูมินทร์ เจริญสุข

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และ 2) เพื่อเสนอข้อเสนอแนะการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 335 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่าที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนา รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนมาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ตามลำดับ และที่ปฏิบัติน้อยที่สุดมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

2) ข้อเสนอแนะการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู พบว่าครูควรเข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนาทางวิชาการอยู่เสมอ จัดกิจกรรมสร้างนิสัยในการลงมือปฏิบัติแก่ผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นควรสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษา ใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการสร้างนิสัยให้เกิดแก่ผู้เรียนตลอดไป ครูควรให้ความสำคัญในการรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ครูต้องมีความประพฤติเรียบร้อยทั้งกาย วาจา ครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถเข้าร่วมวางแผนและพัฒนาชุมชน ครูผู้สอนต้องสามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตั้งประเด็นปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

คำสำคัญ : มาตรฐานวิชาชีพครู, มาตรฐานการปฏิบัติงาน, การปฏิบัติงานของครู

ABSTRACT

The aims of this research were 1) to study the working conditions complied with the standards of practice of teachers in basic education institutions under the Secondary Educational Service Office Area 33 and 2) to propose

the suggestion on standard working condition development of teachers who are working in basic education institutions under the Secondary Educational Service Office Area 33. The samples of this research were 335 teachers who taught in secondary schools of the Secondary Educational Service Office Area 33 in Academic Year 2013. The research method was stratified random sampling. The questionnaire was used to collect the data. Statistical package for social science was used to find out the frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were 1) teachers of the basic education institutions under the Secondary Educational Service Office Area 33 had “High” overall working conditions. The teachers had got highest working conditions in the following standard item respectively, item 1- Performing academic activities in development concerned issue, item 8 - behaved as a role model to students, item 3 - committed to develop students to perform their full potential. And they had got “Medium” overall working conditions in item 7 which was the systematic student quality development report. 2) The suggestion on standard working implementation development reflected from this research was that the teachers should frequently attend the academic-concerned conference, training and seminar, hold on the student’s action-loving habit activities, promote student’s individual potential/competency development, create and develop lesson plans which according to student ability and school limitations and use teaching-learning media appropriate with lesson content. In learning activity and objective, teachers should hold on the learning-teaching method which focused on lasting student habit creation. Teachers should also emphasize on the reporting of student development result which caused by the selected teaching-learning methods that covered all related cause, factor and implementation. On teacher’s behavior, they should be polite, respect other’s opinion, able to join community development planning and implementation. They must have logical information analysis and critical abilities, and use the information to solve the problem appropriately. In learning activities, the questions should be asked. Therefore, the students could find out the answers by themselves.

Keywords : Criteria of Teacher Professional Standards, Performance Standard, Teachers Performance

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยองค์การปฏิบัติ คือ สถานศึกษา ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2546 : 2)

ครูและบุคลากรทางการศึกษา นับเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาประสบความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 (4) ได้กำหนดบทบาทบัญญัติให้มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คุณาจารย์

และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นับเป็นหลักการ และเหตุผลสำคัญในการกำหนดแนวทางพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาที่ก่อให้เกิด พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 จนส่งผลให้มีประกาศเป็นข้อบังคับ ครูสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ผู้เข้าสู่วิชาชีพต้องมีมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งหมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึง ประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ถือเป็น หลักเกณฑ์สำคัญในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และเป็นเกณฑ์ที่จะนำครู ไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ให้สมกับวิชาชีพชั้นสูงได้เป็นอย่างดี โดยเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตนในด้านมาตรฐาน การปฏิบัติงาน หมายความว่าข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงผลการปฏิบัติงานและการพัฒนา งาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้หรือ การจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพครูต้อง ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 2 ข้อที่ 10 โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพไว้ 12 มาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548 : 43)

การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเป็นภาพสะท้อนถึงการพัฒนานักเรียน ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ และพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียน ตลอดจนทำให้กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียนสัมฤทธิ์ผล ซึ่งนักเรียน จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป ครูผู้สอนถ้ายังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถ คุณภาพของผู้เรียนก็อาจจะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจึงเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ในการประกอบวิชาชีพครู และครูใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นหลักประกันได้ว่าผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ สูงสุด จากการปฏิบัติหน้าที่ทั้งด้านการสอนมาตรฐานวิชาชีพครูจึงทำให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม มีความเชื่อมั่น ต่อการประกอบอาชีพครูว่าผู้เรียนจะได้รับการบริการตามมาตรฐานการเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เป็นหน่วยงานทางราชการ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีภารกิจพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษา ตลอดจนควบคุม กำกับ ดูแล สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ มีโรงเรียนอยู่ใน สังกัด จำนวน 85 โรงเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายนโยบายของทางราชการ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้กำหนดเป้าประสงค์ในการบริหารการศึกษา คือ ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาศักยภาพที่เป็นสมาชิกที่ดีของประชาอาเซียน ผู้เรียนทุกคนมี คุณธรรม จริยธรรม ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประชากร วัยเรียนระดับมัธยมศึกษาได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ โรงเรียนมีความเข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนการศึกษา

สู่มาตรฐานการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพได้ตามมาตรฐานการศึกษา และเครือข่ายการศึกษา และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33, 2556 : 3)

เป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 คือ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ยังไม่มีงานวิจัยเชิงลักษณะการประเมินสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดมาก่อน จึงทำให้ไม่ทราบว่าการทำงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีข้อเสนอแนะอย่างไร ซึ่งการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงสนใจการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.2 เพื่อเสนอข้อเสนอแนะการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

3. ระเบียบวิธีการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 85 โรงเรียน จำนวน 2,492 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งได้มาจากการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน แล้วใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยกรอบเนื้อหาจากแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็น 3 ตอนได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 12 มาตรฐาน ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เป็นแบบคำถามปลายเปิด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เตรียมการวิจัยตามขั้นตอน ต่อไปนี้

3.3.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เพื่อขออนุญาตและความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาต และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ส่งให้แก่ครูแต่ละโรงเรียน โดยผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา เพื่อเก็บแบบสอบถามกลับคืน ใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ หลังจากนั้นผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนนำไปวิเคราะห์ค่าสถิติตามที่กำหนดไว้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของประชากร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 12 มาตรฐาน ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เป็นแบบคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและสรุปผลโดยนำเสนอเป็นตารางเรียงลำดับความถี่ที่แสดงความคิดเห็น

3.5 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4. ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และ 2) เพื่อเสนอข้อเสนอแนะการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผลการวิจัยพบว่า

4.1 สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า ที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนา รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และมาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ตามลำดับ และที่ปฏิบัติ น้อยที่สุด มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้อย่างมีระบบ

4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู พบว่าครูควรเข้าร่วม ประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการอยู่เสมอ จัดกิจกรรมสร้างนิสัยในการลงมือปฏิบัติแก่ผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นควรสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษา ใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และจุดประสงค์ การเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการสร้างนิสัยให้เกิดแก่ผู้เรียนตลอดไป ครูควรให้ความสำคัญ ในการรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ครูต้องมีความประพฤติเรียบร้อยทั้งกาย วาจา ครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถเข้าร่วมวางแผนและพัฒนาชุมชน ครูผู้สอนต้องสามารถวิเคราะห์ วิจัยข้อมูล ข่าวสารอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยตั้งประเด็นปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

5. อภิปรายผล

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมาตรฐานวิชาชีพเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติ ปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน ดังนั้น ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำพทธิพิทย์ ปรัชญาวาทิ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง พบว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยภาพรวมปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัย ธัญญรัตน์ พงศ์ลปะชัยพร (2548) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร พบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยครั้งนี้เรียงลำดับสภาพการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 สูงสุดคือ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ในภาพรวมพบว่ามีอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่าสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เป็นกรรมการ อนุกรรมการหรือคณะทำงานขององค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ทางราชการ จัดตั้ง และดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู มีการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กร หรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุม เชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริมา เปียอยู่ (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่องแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูโรงเรียนชาวนาวิทยา อำเภอชาวนารักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่ามาตรฐานที่ครูโรงเรียนชาวนาวิทยามาตราฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในระดับต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนรายงานการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวมของกลุ่มผู้เรียนหรือห้องเรียนที่รับผิดชอบที่เป็นภาพรวมกลุ่มใหญ่หรือผู้เรียนทั้งห้องโดยไม่ได้วิเคราะห์ และจำแนกผู้เรียนเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อน เพื่อพัฒนาให้ตรงกับความสามารถของนักเรียน และไม่ได้รายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียนจำแนกเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรรัตน์ พึ่งศิลป์ชัยพร (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูระดับปานกลางในมาตรฐานที่ 7 เมื่อพิจารณารายด้านการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในมาตรฐานที่ 7 คือ ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการและเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองในบรรยากาศและสถานการณ์ที่ครูจัดให้ผู้เรียนได้คิดเอง ปฏิบัติเองและนำไปสู่การสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างพึงพอใจ การรู้จักผู้เรียนจะช่วยให้ผู้สอนมีข้อมูลที่สำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องความต้องการ ความถนัด ความสนใจ ครูผู้สอนจึงจะสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ การใช้เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่นำเสนอในการพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนวิธีการสอนที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพล สะไบ (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่องการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ซึ่งพบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษเลย เขต 2 ในมาตรฐานที่ 7 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ในข้อการใช้เทคนิคนวัตกรรมในการนำเสนอการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล การวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลจึงมีความสำคัญและจำเป็นมาก ประโยชน์ของการวิเคราะห์ผู้เรียน คือ การนำข้อมูลไปช่วยเหลือ แก้ไข ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

6. ข้อเสนอแนะ

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในระดับต่ำสุดคือ มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการรายงานผลการพัฒนาผู้เรียน เช่น การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูเกี่ยวกับการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในส่วนของครูผู้สอนสามารถนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

6.1 ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

6.2 เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น

6.3 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดกับผู้เรียน

6.4 ครูมีความจำเป็นต้องวิเคราะห์ผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ครูผู้สอนได้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนเป็นข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานนำไปสู่การวางแผนการเรียนรู้อาจจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีก

7. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

7.1 ควรศึกษาปัจจัยในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา เพื่อผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการพัฒนาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.2 ควรศึกษาระบบการนิเทศก์ ติดตามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูเกี่ยวกับการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

คำพรทิพย์ ปรัชญาวาที. (2546). ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ธัญญรัตน์ พึ่งศิลป์ชัยพร. (2548). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ธีระ รุญเจริญ และคณะ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. (2556). การบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด. สุรินทร์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.

สิริมา เปี้ยอยู่. (2554). แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู โรงเรียนชาวนาวิทยา อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

สุภางค์ จันทวานิช. (2549). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพล สะใบ. (2553). การปฏิบัติมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Education and Psychological Measurement, 30: 607-610

Yamane, Taro. (1973). Statistics : An Introductory Analysis. Third editio. New York : Harper and Row Publication.